

Scripta

Revista Internacional de Literatura i Cultura Medieval i Moderna
International Journal of Medieval & Modern Literature & Culture

SCRIPTA

*Revista Internacional de Literatura i Cultura
Medieval i Moderna*

núm. 12 (desembre 2018)

Universitat de València

SCRIPTA, *Revista internacional de literatura i cultura medieval i moderna*, núm. 12 / desembre 2018 / sumari
ISSN: 2340-4841 · doi:10.7203/SCRIPTA.12.13678

Direcció: Vicent Josep Escartí (Universitat de València)

Secretari: Rafael Roca Ricart (Universitat de València)

Editors: Maite Simon Méndez (Publicacions de la Universitat de València)

J. Enric Estrela Garcia (Universitat de València)

CONSELL DE REDACCIÓ

Anna Maria Babbi, (Università degli Studi di Verona), Josepa Cortés Escrivà (Universitat de València), Eulàlia Duran Grau (Institut d'Estudis Catalans), Antoni Ferrando Francés (Universitat de València), Eulàlia Miralles Jori (Universitat de València), Joan Peytaví Deixona, (Universitat de Perpinyà), Pep Valsalobre Palàcios, (Universitat de Girona)

CONSELL CIENTÍFIC ASSESSOR

Gemma Avenoza Vera (Universitat de Barcelona), Helena Buffery (University College Cork), Júlia Butinyà Jiménez (UNED - Madrid), Antonio Castillo Gómez (Universidad de Alcalá de Henares), Germà Colón Domènech (Institut d'Estudis Catalans), Anna Maria Compagna (Università degli Studi Federico II - Napoli), Antonio Cortijo Ocaña (University of California - Santa Bárbara), Ricardo L. Silveira da Costa (Universidade Federal do Espírito Santo), Dominique de Courcelles (Centre National de la Recherche Scientifique - Paris), Josep Maria Domingo Clua (Universitat de Lleida), Gabriel Ensenyat Pujol (Universitat de les Illes Balears), Immaculada Fàbregas Alegret (Université de Bretagne -Sud), Antoni Furió Diego (Universitat de València), Montserrat Galí Boadella (Benemérita Universidad Autónoma de Puebla), Lluís Gimeno Betí (Universitat Jaume I - Castelló), Albert G. Hauf Valls (Universitat de València), Enric Mallorquí-Ruscalleda (California State University at Fullerton), Elisa Martí López (Northwestern University), Joaquim Martí Mestre (Universitat de València), Josep Lluís Martos Sánchez (Universitat d'Alacant), Montserrat Piera (Temple University), Mercè Pujol Berché (Université Paris Ouest - Nanterre - La Défense), Patrizio Rigobon (Università degli Studi di Venezia- Ca'Foscari), Valentina Ripa (Università degli Studi di Bari - Aldo Moro), Albert Rossich Estragó (Universitat de Girona), J. Enric Rubio Albarracín (Universitat de València), Flocel Sabaté Curull (Universitat de Lleida), Antoni Simon Tarrés (Universitat Autònoma de Barcelona), Carsten Sinner (Universität Leipzig), Ildikó Szijj (Universitat Eötvös Loránd de Budapest)

Tècnic informàtic: Pedro Castilla Fernández

Auxiliars tècnics: Jose Manuel Carrillo Montero, Joaquín García Lombard

Imatge de la portada: Josep Esteve Adam

ISSN: 2340-4841

Els textos publicats en aquesta revista estan, si no s'indica el contrari, sota una llicència Reconeixement-NoComercial-SenseObraDerivada 3.0 de Creative Commons. Pot copiar-los, distribuir-los i comunicar-los públicament sempre que cite el seu autor i el nom d'aquesta publicació, *SCRIPTA. Revista Internacional de Literatura i Cultura Medieval i Moderna / International Journal of Medieval & Modern Literature & Culture*, no els utilitze per a fins comercials i no faça amb ells obra derivada. La llicència completa es pot consultar en [Creative Commons](https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/) *SCRIPTA, Revista internacional de literatura i cultura medieval i moderna*, núm. 12 / desembre 2018 / sumari
ISSN: 2340-4841 · doi:10.7203/SCRIPTA.12.13678

Sumari

MISCEL·LÀNIA

Pablo Clari Hidalgo: «Els castells de Corbera i de Cullera: de <i>hisn</i> musulmà a <i>castrum</i> cristià»	1-12
Javier Fajardo Paños: «La correspondència de les diputacions generals com a font per a l'estudi de les identitats nacionals. Una aproximació»	13-33
Jacob Mompó Navarro: «El procés contra el mulat Amador de Molina per sodomia, del 1588»	34-70
Vicent Salvador Liern: «L'assaig com a gènere: un territori de frontera».....	71-85
Caterina Martínez: «De l'[EMOCIÓ] a la [CONTRA VOLUNTAT]: el procés de gramaticalització de malgrat als segles XII-XVI».....	86-102
Josep Martines: «Canvi lexicosemàntic: salpuscar 'esquitar' i variants, un petit enigma».....	103-131

MONOGRÀFIC

Alaitz Zalbidea Berenguer: «Aportacions a l'estudi de la literatura medieval». Presentació	133-134
Ángel Narro: «Tòpics retòrics dels textos hagiogràfics bizantins i catalans»	135-142
Albert Toldrà i Vilardell: «Judes-Èdip en l'edat mitjana».....	143-151
Abel Soler: «Les fonts clàssiques de <i>Curial e Güelfa</i> ».....	152-167
Jeroni Miguel Briongos: « <i>Curial e Güelfa</i> , un nou món per a un nou cavaller: espais literaris en un entorn humanístic»	168-188
Anna Maria Compagna: «Il <i>trasfert</i> di <i>Curial</i> ».....	189-197
Antoni Mas i Miralles. «El lèxic botànic en el <i>Libre de Caça</i> i els termes corresponents en altres tractats romànics».....	198-219
Rubén Galera Hernández: «Estudi de les fonts d'una <i>Epistula de amore</i> d'Antonio Beccadelli adreçada al valencià Francesc de Centelles (1437-1442) sobre la «vis, aut potestas» de l'amor».....	220-237

RECENSIONS

Juan Francisco Mesa Sanz (ed.), <i>Latinidad medieval hispánica</i> (Antoni Biosca i Bas)	238-240
Antoni Ferrando, <i>Aportacions a l'estudi del català literari medieval</i> , (Josep Enric Estrela).....	241-245
Albert Ferrer Orts, <i>Bonifacio Ferrer (1355-1417) y su tiempo según sus primeros biógrafos, los cartujos Civera y Alfaura</i> (Beatriu Navarro i Buenaventura).....	246-250
Emilio Callado & María Milagros Cárcel & Joaquim Martí & Vicente Pons, <i>L'episcopologi valencià de Gregori Ivanyes (segle XVI)</i> , (Joan Vicent Fuertes).....	251-253
Vicent Beltran Calvo & Carles Segura-Llopes, <i>Els parlars valencians</i> , (Vicent F. Garcia Perales).....	254-258

Presentació

1 Aquest número de *Scripta. Revista Internacional de Literatura i Cultura Medieval i Moderna* compta, com és d'habitual, amb les dues seccions –*Miscel·lània* i *Monogràfic*–, a més de la secció dedicada a les ressenyes. La primera compta amb sis aportacions de caràcter ben divers: dues destinades a l'estudi de diferents aspectes del món medieval, no estrictament literaris; una sobre documents de l'edat moderna, una altra sobre el gènere assagístic i dues més, sobre aspectes de la nostra història lingüística. La segona part, per la seua banda, aplega set treballs dedicats a oferir-nos diferents estudis sobre la literatura de l'edat mitjana. Per últim, l'espai dedicat a les ressenyes compta amb cinc recensions.

2. A la secció miscel·lània, en són sis, els articles que editem en aquesta ocasió. El primer, de Pablo Clari Hidalgo, de la Universitat de València, porta per títol «Els castells de Corbera i de Cullera: de *hisn* musulmà a *castrum* cristià», i presenta un estudi de l'evolució de dos castells valencians situats a la Ribera del Xúquer. En segon lloc, Javier Fajardo Paños, de la Universitat de València, «La correspondència de les diputacions generals com a font per a l'estudi de les identitats nacionals. Una aproximació», s'interessa per la documentació de les diputacions medievals de la Corona d'Aragó, per veure quina percepció en tenien, de les diferents nacions a què representaven i amb qui conviuen. Tot seguit, Jacob Mompó Navarro, de la Universitat de València també, s'aproxima al món de la Inquisició i dels marginats per raons d'opció sexual, amb el seu treball que porta per títol «El procés contra el mulat Amador de Molina per sodomia, del 1588». Per una altra banda, Vicent Salvador Liern: de la Universitat Jaume I de Castelló ens presenta el seu treball «L'assaig com a gènere: un territori de frontera», on fa un acostament a aquest gènere tan relativament poc estudiat. Caterina Martínez, de la Universitat d'Alacant, al seu torn, amb «De l'[EMOCIÓ] a la [CONTRA VOLUNTAT]: el procés de gramaticalització de *malgrat* als segles XII-XVI». fa un estudi de l'evolució del significat de *malgrat* al llarg de més de 400 anys. Finalment, Josep Martines, també de la Universitat d'Alacant, amb el seu treball intítulat «Canvi lexicosemàntic: *salpuscar* 'esquitar' i variants, un petit enigma», estudia la problemàtica de l'evolució del significat del mot en qüestió.

Pel que respecta al dossier, Alaitz Zalbidea Berenguer, de la Universitat Cardenal Herrera - CEU, ha estat l'encarregat de tenir cura del monogràfic que porta per títol «Aportacions a l'estudi de la literatura medieval». Ens apropem, doncs, a un dels camps de la nostra filologia que compta amb més tradició i amb més estudis: la història de la literatura medieval. Atés que el seu coordinador ja glossa els treballs a la seua *Presentació*, no ens entretindrem, ara, a fer-ho. Simplement, però, els enumerarem. Així, hi trobem el treball d'Ángel Narro, de la Universitat de València, «Tòpics retòrics dels textos hagiogràfics bizantins i catalans»; seguit del d'Albert Toldrà i Vilardell, també de la mateixa universitat, «Judes-Èdip en l'edat mitjana»; i, encara de la mateixa institució, el d'Abel Soler, «Les fonts clàssiques de Curial e Güelfa». En quart lloc trobem Jeroni Míguel Briongos, de l'Instituto Universitario Menéndez Pida, de la Universidad

Complutense de Madrid, amb el treball titulat «Curial e Güelfa, un nou món per a un nou cavaller: espais literaris en un entorn humanístic». Després, Anna Maria Compagna, de la Universitat de Nàpols Frederic II, que ens ofereix «El trasfons de Curial»; i tot seguit Antoni Mas i Miralles ens fa a mans el seu estudi «El lèxic botànic en el *Libre de Caça* i els termes corresponents en altres tractats romànics». Finalment, Rubén Galera Hernández, de la Universitat Catòlica de València ens aporta el seu «Estudi de les fonts d'una *Epistula de amore* d'Antonio Beccadelli adreçada al valencià Francesc de Centelles (1437-1442) sobre la «vis, aut potestas» de l'amor».

Per acabar, ens cal indicar que publiquem, a la darrera secció, les recensions signades per Antoni Biosca, Josep Enric Estrela, Joan Vicent Fuertes, Beatriu Navarro i Buenaventura i Vicent F. Garcia Perales, que ens ofereixen les seues consideracions sobre alguns treballs apareguts en els últims mesos i que, per diferents motius, hem considerat que podrien ser d'interès per als lectors i els estudiosos.

3. Hem d'acabar aquesta presentació del número 12 de *Scripta* ben agraïts a Alaitz Zalbidea Berenguer, sense la col·laboració del qual no hauria estat possible el dossier monogràfic d'aquest número. També, al pintor Josep Esteve Adam, que ens ha autoritzat la reproducció del seu treball per tal d'il·lustrar la portada de la nostra publicació. També, com sempre, volem manifestar un agraïment molt especial als avaluadors externs, que de manera altruïsta, fan una tasca impagable i sense la qual la qualitat de la nostra revista no podria ser la mateixa. Sense tots ells i sense l'esforç evident dels autors i de les autores d'aquest volum, el nostre *Scripta* 12, que ara llancem al ciberespai, no hauria estat possible.

Vicent Josep Escartí
Director de SCRIPTA